ENRIC VALOR

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA

ENRIC VALOR

COL·LECCIÓ GRÀFICA
SÈRIE CÒMICS, 3

© ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
© JESÚS HUGUET ENGUITA

EDITA: PUBLICACIONS DE L'ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
AVINGUDA DE LA CONSTITUCIÓ, 284. 46019, VALÈNCIA
avl@gva.es - www.avl.gva.es

GUIÓ I DIBUIX: JESÚS HUGUET
DISSENY I MAQUETACIÓ: U-GET!
IMPRESSIÓ: LAIMPRENTA CG

ISBN: 978-84-482-5438-1
DEPÒSIT LEGAL: V-3692-2010

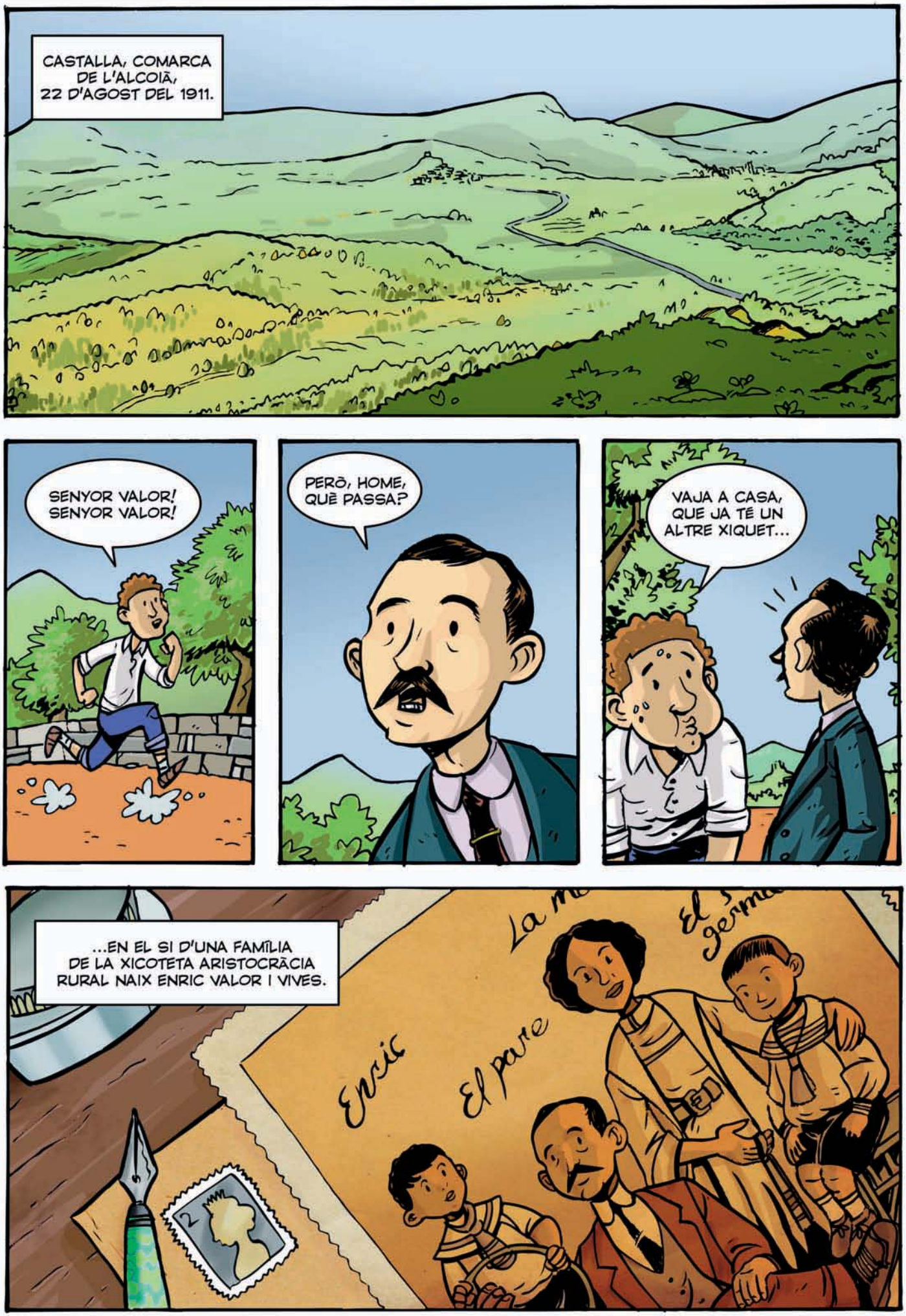
CASTALLA, COMARCA DE L'ALCOIÀ, 22 D'AGOST DEL 1911.
SENYOR VALOR! SENYOR VALOR!
PERÒ, HOME, QUÈ PASSA?
VAJA A CASA, QUE JA TÉ UN ALTRE XIQUET...
...EN EL SI D'UNA FAMÍLIA DE LA XICOTETA ARISTOCRÀCIA RURAL NAIX ENRIC VALOR I VIVES.
Enric
El pare

CASTALLA. QUATRE ANYS MÉS TARD...
ON ESTARÀ EIXE XIQUET?
OHHH...

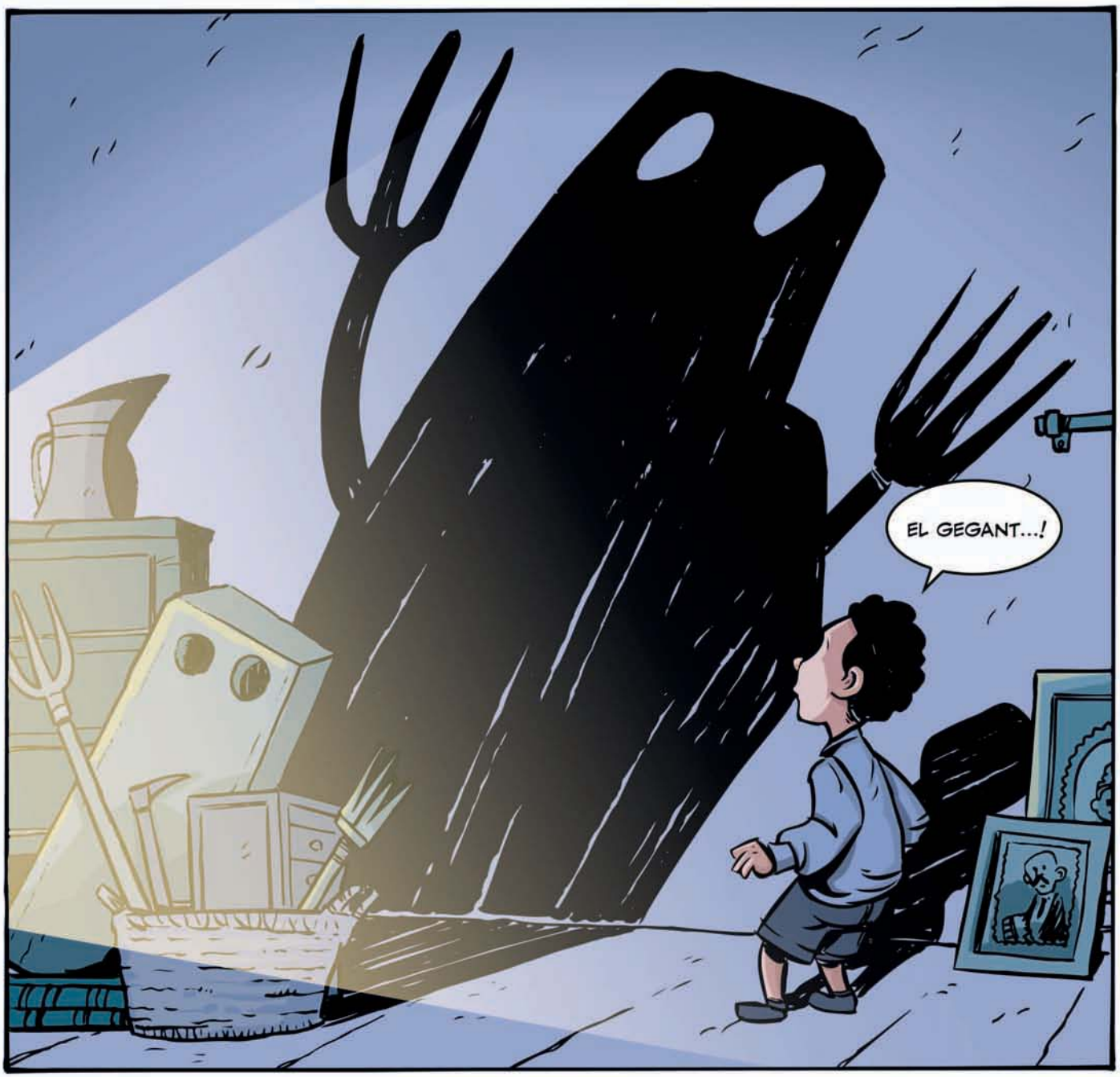
EL GEGANT...!

AAAH!

ENRIC, QUÈ PASSA?

EN L'ANDANA, MARE, EL GEGANT... EL GEGANT QUE ESTÀ A PUNT DE VINDRE!

PERÒ EL "GEGANT QUE VE", TOT I QUE VA FALTAR POC, NO VA AGAFAR EL JOVE ENRIC...

...QUE VA CRÉIXER APRENENT A ESTIMAR ELS JOCS DELS INFANTS...

...A CONÉIXER ELS CAMINS, LES SÈQUIES, ELS BARRANCS, ELS BOSCOS I ELS PARDALETS DE CASTALLA...

...I, ESPECIALMENT, A ESTIMAR ELS LLIBRES I LA CULTURA EN LA BIBLIOTECA DELS SEUS PARES...

ALS 11 ANYS, ENTRA A L'ESCOLA DE COMERÇ D'ALACANT, ON ESTUDIA PROFESSORAT MERCANTIL...
...I UNS ANYS DESPRÉS, ES POSA A TREBALLAR EN LA SECCIÓ JURÍDICA DE LA UNIÓ NACIONAL DE FABRICANTS DE CALCER, A ELDA.
DURANT TOT ESTE TEMPS, NO DEIXA D'ESTUDIAR, QUASI DE FORMA AUTODIDACTA, LA NOSTRA LLENGUA...

ALS 19 ANYS, ÉS ENVIAT A MALLORCA PER TAL D'ORGANITZAR LA SECCIÓ JURÍDICA LOCAL DE LA MATEIXA ORGANITZACIÓ...

...I, POTSER EL MÉS IMPORTANT, COMENÇA A COL·LABORAR EN LA REVISTA "EL TIO CUC"...
EL Tio Cuc

...ON PUBLICA, DURANT UNS MESOS, UN CURSET DE VALENCIÀ CORRECTE I MÉS AJUSTAT A LA NOSTRA FONÈTICA...

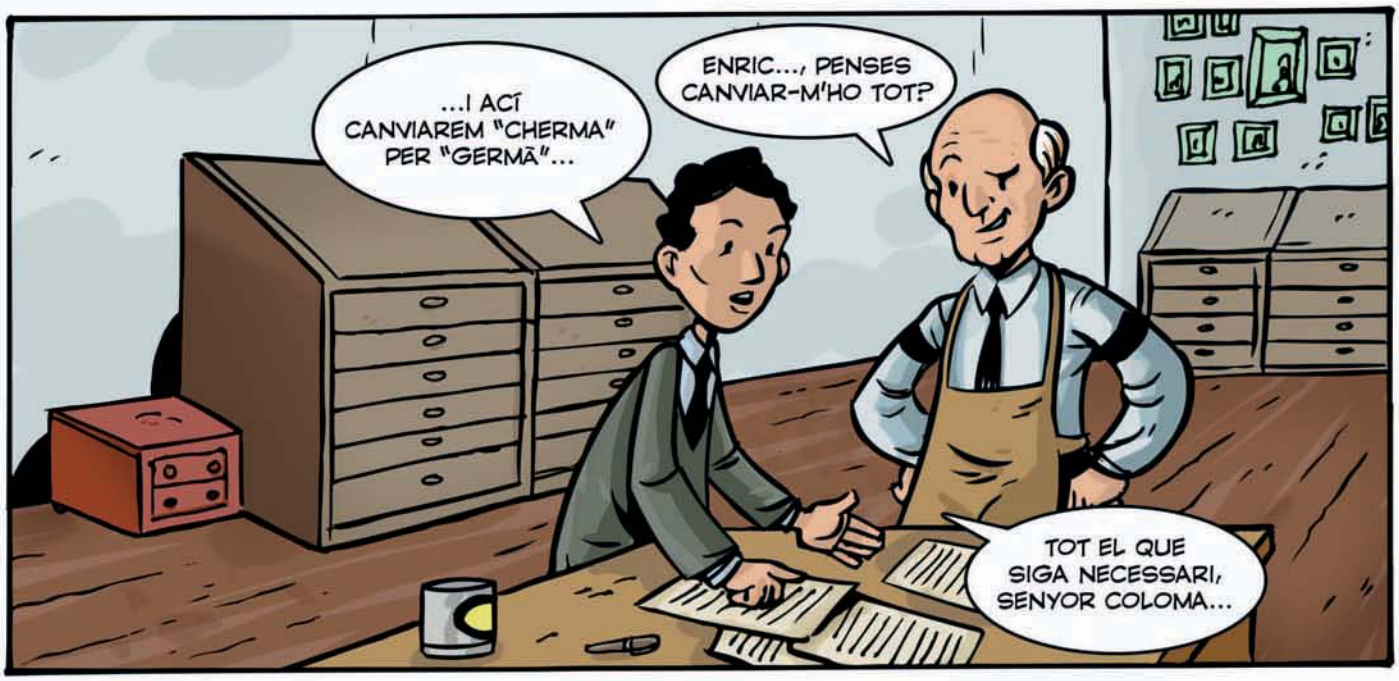
...I ACÍ CANVIAREM "CHERMA" PER "GERMÀ"...
ENRIC..., PENSES CANVIAR-M'HO TOT?
TOT EL QUE SIGA NECESSARI, SENYOR COLOMA...

DESGRACIADAMENT, POCS ANYS DESPRÉS, EL 1936, ESCLATARIA LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA...

...I ENRIC VALOR, QUE S'HAVIA MUDAT A VALÈNCIA EL 1934...

...NO PODRÀ TORNAR A LA CIUTAT FINS A L'ANY 1939...
VALÈNCIA! PER FI!

EL PIS! ELS LLIBRES!

MARE MEUA!

I ELS LLIBRES? ON ESTAN TOTS ELS LLIBRES?

PERÒ, A MÉS DE LA BIBLIOTECA D'ENRIC, MOLTES ALTRES COSES S'HAVIEN PERDUT EN LA GUERRA...

...I TAMBÉ MOLTES LLIBERTATS. PER AIXÒ, EN LA CLANDESTINITAT, ESCRIPTORS, LINGÜISTES I INTEL·LECTUALS ES REUNIEN EN LES "TERTÚLIES", ON ES TRACTAVEN TEMES COM L'IDIOMA I LA LITERATURA. I TAMBÉ D'ALTRES...
ATXIM!

ATXIM!

CARAM, ENRIC, SEMPRE ESTÀS REFREDAT!

ÉS QUE, COM QUE SEMPRE ACABEM TAN TARD, AGAFE FRED...

A TU EL QUE ET PASSA ÉS QUE ET REFREDES PEL CAP. HAS PROVAT DE POSAR-TE BARRET?

I JA NO ES VA LLEVAR (PRÀCTICAMENT) MAI MÉS EL BARRET... NI TAMPOC ES VA TORNAR A REFREDAR!
UN GRAN INVENT!

VA SER EN ESTES TERTÚLIES QUAN ENRIC VALOR VA PRENDRE CONSCIÈNCIA DE LA IMPORTÀNCIA I EL VALOR DE LA LITERATURA ORAL I TRADICIONAL DELS POBLES...

...I AIXÍ, DURANT ANYS, ES DEDICÀ, PACIENTMENT, A RECOPILAR RONDALLES DE LA TRADICIÓ ORAL. PERÒ NO ES LIMITÀ TAN SOLS A COMPILAR-LES...

...ENRIC VALOR CREA UN MÓN LITERARI PROPI I LES CONVERTIX EN VERDADERES OBRES LITERÀRIES...

"L'ARREPLEGA DE LES RONDALLES VA SER MOLT TREBALLOSA. ES TRACTAVA D'UN TREBALL EMPRÉS DESPRÉS DE LA GUERRA D'ESPANYA, QUAN S'HAVIEN PERDUT MOLTS COSTUMS, ES DEGRADAVA L'IDIOMA I ES PERDIA LA MEMÒRIA DE MOLTES COSES NOSTRADES..."

UNA DE LES RONDALLES PREFERIDES DE VALOR ERA "EL DIMONI FUMADOR", PERQUÈ, COM ELL MATEIX, EL SEU PROTAGONISTA ERA CAÇADOR...
"HI HAVIA UNA VEGADA UN HOME DE PENÀGUILA QUE LI DEIEN L'ONCLE PORRA."
"A L'ONCLE PORRA LI AGRADAVA MASSA BEURE I ANAR A CAÇAR, I EL MATEIX RECTOR DEL POBLE LI HAVIA ADVERTIT QUE DEVIA MODERAR-SE."
"PERÒ PORRA NO LI VA FER CAS."

"FINS QUE UN DIA, QUAN ANAVA A LA MUNTANYA A CAÇAR..."

HOLA, ONCLE PORRA! EM CONEIXES?
UN DIMONI!

"PORRA, ENCARA QUE ESPANTAT, NO HO VA DEMOSTRAR. VA DIR:"
CLAR QUE SÍ...

...ASSENTEM-NOS I FUMEM, QUE ARA ET RECONEC.

ÉS QUE NO EM TENS POR? AIXÒ ESTÀ MOLT BÉ...

PER CERT, QUÈ ÉS AIXÒ QUE PORTES?

FEIA MOLT DE TEMPS QUE NO VENIA A LA TERRA I EN DESCONEC MOLTES COSES...
DONCS... ÉS UNA PIPA. TIN, FUMA...
I ARA QUÈ HE DE FER? XUPLE?
CLICK!
PUM!
SOLUCIONAT...
AIXÒ ÉS EL QUE TU ET PENSES...
AIXÒ ÉS EL QUE TU ET PENSES...
AIXÒ ÉS EL QUE TU ET PENSES...
AIXÒ ÉS EL QUE TU ET PENSES...

NO FUGES DE MI! JO NO NECESSITE CAP PER A VIURE..., I TU ANIRÀS A L'INFERN...

"PORRA VA CÒRRER I CÒRRER... FINS QUE, EN ARRIBAR A UNA ERMITA..."

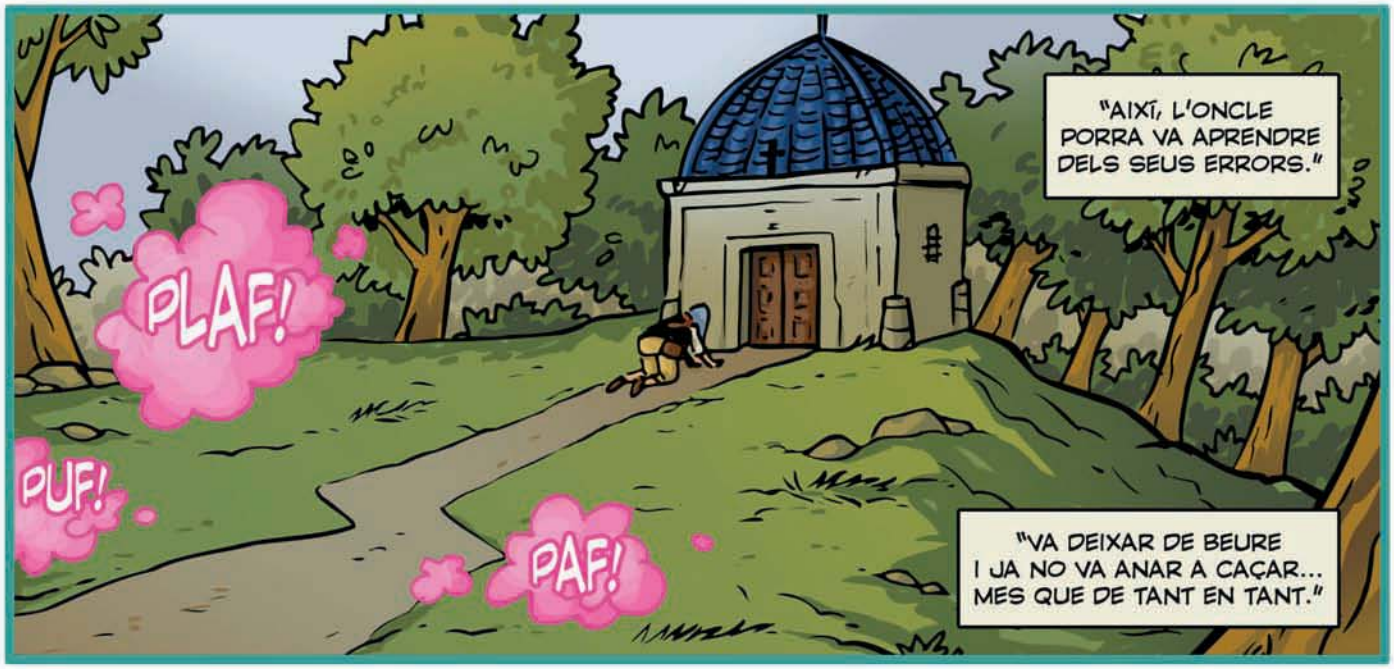
PLAF!
PUF!
PAF!
"AIXÍ, L'ONCLE PORRA VA APRENDRE DELS SEUS ERRORS."
"VA DEIXAR DE BEURE I JA NO VA ANAR A CAÇAR... MES QUE DE TANT EN TANT."

A ENRIC TAMBÉ LI AGRADAVA MOLT ESTA ALTRA RONDALLA... TITULADA "I QUEIXALETS TAMBÉ".

"AIXÒ VA ANAR I ERA UN CAS QUE VA PASSAR EN LA VILA DE PENÀGUILA. UN CAS GROS I ESGARRIFÓS, PER CERT."
"—NO ANEU DE NIT A LLAVAR A LA FONT! —ACONSELLEN LES MARES A LES FILLES—, PERQUÈ UNA VOLTA, TONETA NO VA CREURE SA MARE I VA VOLER ANAR-HI A LLAVAR UNA FLASSADA I UN LLENÇOL."

"EREN LES DEU DE LA NIT; TOT ERA FOSC COM LA GOLA DE LLOP..."
UEEE!
UEEE!
AIXÒ ÉS UN XIQUET QUE PLORA PER ACÍ!
POBRET, POBRET! QUINA MALA ÀNIMA ET DEU HAVER DEIXAT PER ACÍ?
SI ENCARA NO TÉ UN ANY, I TOT SOLET DAMUNT DE LA NEU!
OH, SI JA TÉ DENTETES!
I QUEIXALETS TAMBÉ!!
AIIIII!
POF!
"EL XIQUET HAVIA DESAPAREGUT, I EN L'AIRE QUEDÀ UNA FORTA SENTOR DE SOCARRIM."

"PERÒ TONETA ERA CORATJOSA... I DESOBEDIENT TAMBÉ. AIXÍ QUE VA SEGUIR LA COSTERA AVALL I ARRIBÀ A LA VORA DE LA FONT."
"ES VA POSAR A LLAVAR DE PRESSA DE PRESSA, TOTA TEMEROSA, PERÒ DOMINANT-SE LA POR."

"I DE SOBTE, SENSE HAVER-LA SENTIDA ARRIBAR ABANS, VA VEURE AL SEU COSTAT UNA DONA ENDOLADA, ALTA, FLACA, MOLT FLACA..."

ESCOLTE, ESCOLTE, BONA DONA! SAP QUE M'HA PASSAT VENINT?

ESCOLTE, ESCOLTE... HE TROBAT UN XIQUET, UN XIQUET LLETGÍSSIM. NO TENIA ENCARA UN ANY I JA PARLAVA... I M'HA MOSTRAT UNS QUEIXALOTS!

I EREN COM ESTOS?

"TONETA ES DESMAIÀ..."

"QUAN RETORNÀ, ERA A CASA SEUA GITADA EN EL SEU LLIT."
"UNES DONES MATINERES L'HAVIEN TROBADA FETA UN GEL, MIG COLGADA EN LA NEU, A LA VORA DEL SAFAREIG DE LA FONT."

LES RONDALLES AJUDAREN, FINS I TOT, ENRIC VALOR A PASSAR AQUELLS MOMENTS ROÏNS EN QUÈ VA ESTAR PRIVAT DE LLIBERTAT...

I COM ELL MATEIX DIU, "SENSE APRENDRE LA LLIÇÓ", CONTINUA TREBALLANT PER LA NORMALITZACIÓ I LA PROMOCIÓ DEL VALENCIÀ. ESCRIU NOVEL·LES, GRAMÀTIQUES, MANUALS DE LLENGUA...

...I CADA VEGADA ES VEU MÉS PROP LA LLIBERTAT...

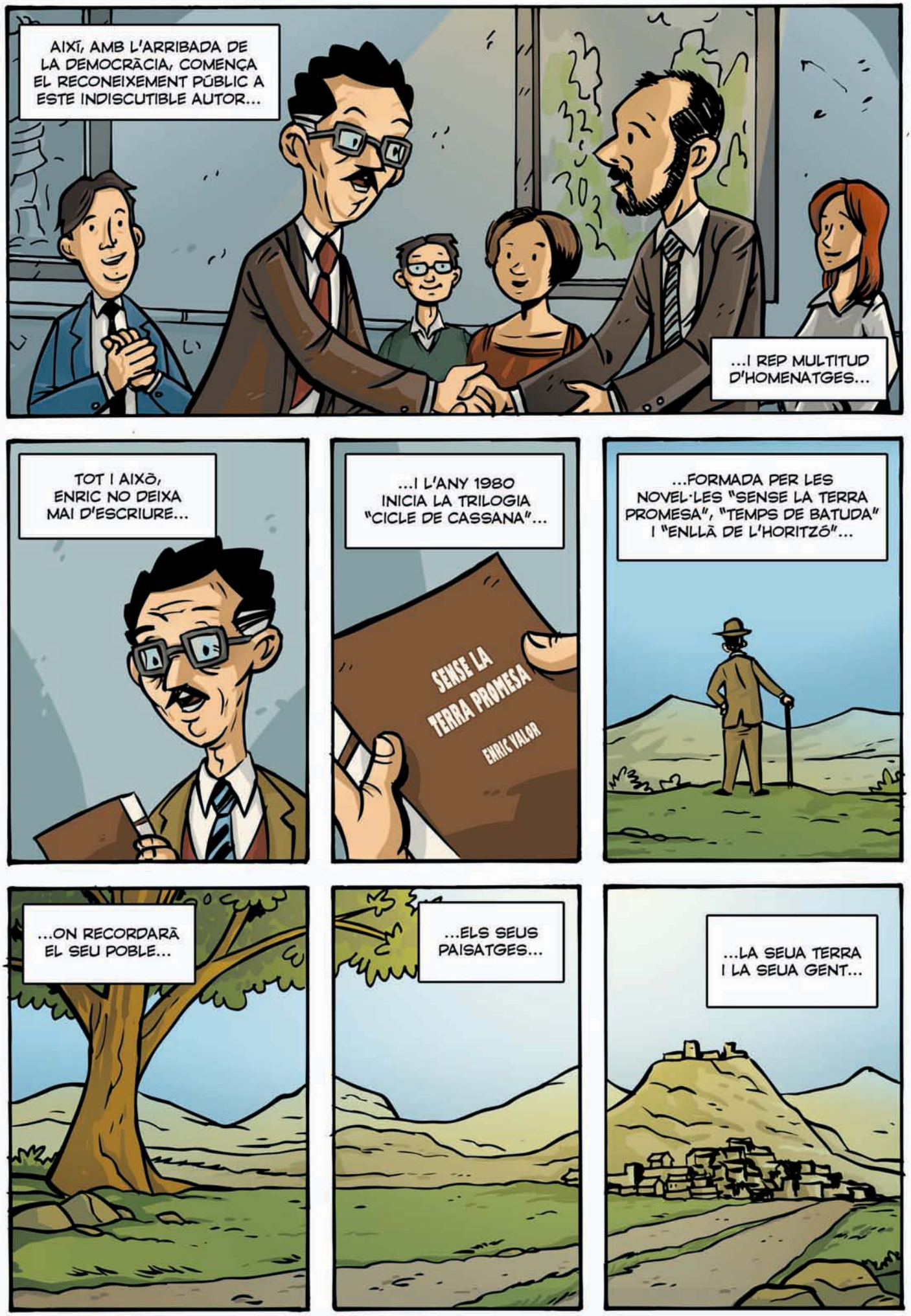
AIXÍ, AMB L'ARRIBADA DE LA DEMOCRÀCIA, COMENÇA EL RECONEIXEMENT PÚBLIC A ESTE INDISCUTIBLE AUTOR...
...I REP MULTITUD D'HOMENATGES...
TOT I AIXÒ, ENRIC NO DEIXA MAI D'ESCRIURE...
...I L'ANY 1980 INICIA LA TRILOGIA "CICLE DE CASSANA"...
SENSE LA TERRA PROMESA
ENRIC VALOR
...FORMADA PER LES NOVEL·LES "SENSE LA TERRA PROMESA", "TEMPS DE BATUDA" I "ENLLÀ DE L'HORITZÓ"...
...ON RECORDARÀ EL SEU POBLE...
...ELS SEUS PAISATGES...
...LA SEUA TERRA I LA SEUA GENT...

FINS A L'ÚLTIM MOMENT VA LLUITAR PER LA DEFENSA DE LA LLENGUA...
TECHNICA
PROGRESSIO
...I ENCARA QUE L'ESTUDI D'ALTRES LLENGÜES PUGA ENRIQUIR-NOS...
...NO PODEM CONSENTIR LA DESTRUCCIÓ CULTURAL I ESPIRITUAL DEL NOSTRE POBLE...

...PER MITJÀ DE LA IMPLANTACIÓ D'UN ALTRE IDIOMA.

COM DEIA EL MEU AMIC SANCHIS GUARNER, LA PÈRDUA DE L'IDIOMA PROPI...

...SIGNIFICA LA MORT CULTURAL D'UN POBLE.

ENRIC VALOR I VIVES MORÍ A VALÈNCIA EL 13 DE GENER DE L'ANY 2000...
...ELS PROFESSORS DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA LI VAN RETRE EL MAJOR DELS HOMENATGES.
FI

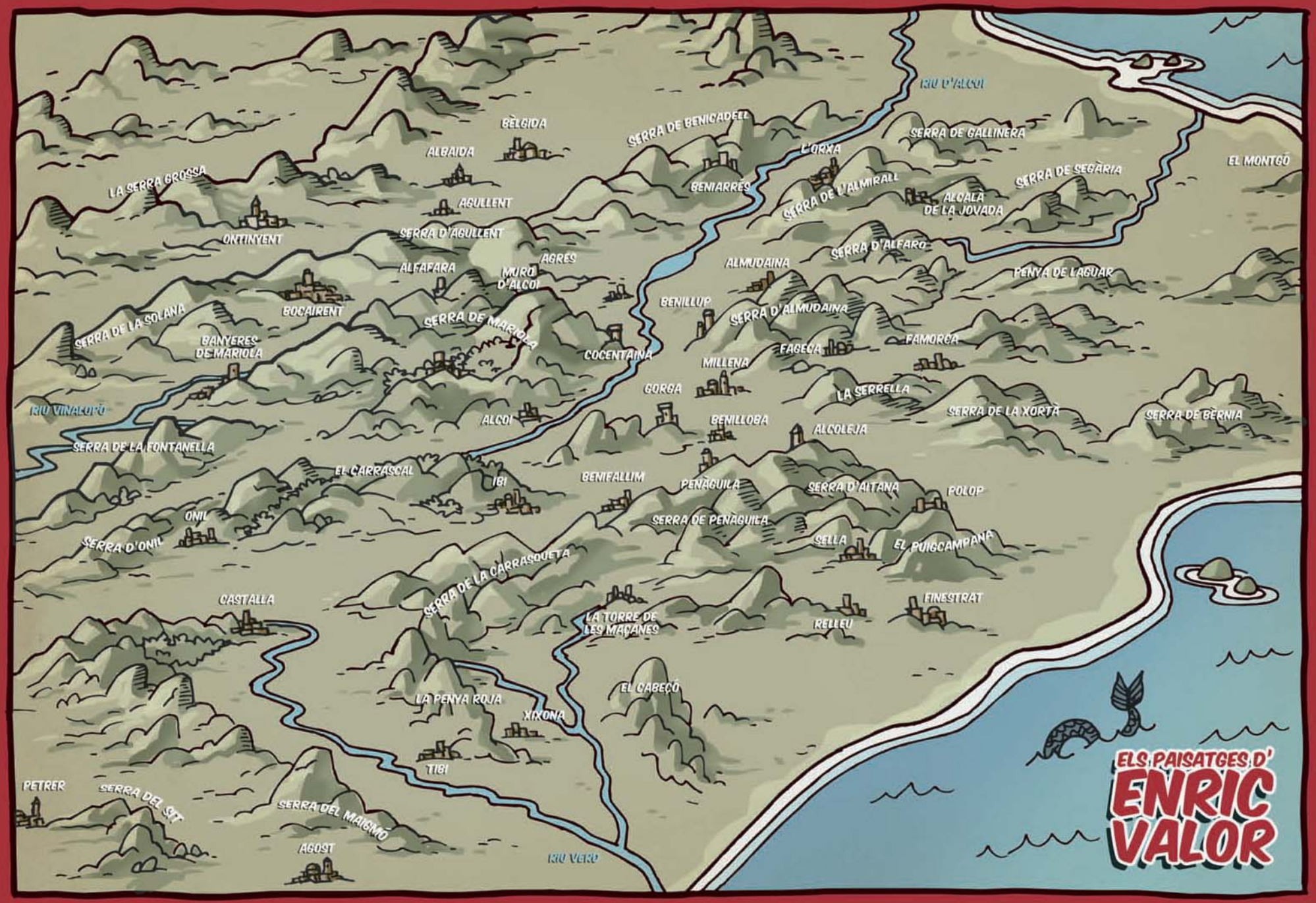
RIU D'ALCOI
BÈLGIDA
SERRA DE BENICADELL
SERRA DE GALLINERA
ALBAIDA
L'ORXA
EL MONTGÓ
LA SERRA GROSSA
BENIARRÉS
SERRA DE SEGÀRIA
SERRA DE L'ALMIRALL
ALCALÀ DE LA JOVADA
AGULLENT
ONTINYENT
SERRA D'AGULLENT
SERRA D'ALFAFARO
AGRES
ALMUDAINA
ALFAFARA
MURO D'ALCOI
PENYA DE LAGUAR
BENILLUP
SERRA D'ALMUDAINA
BOCAIRENT
SERRA DE LA SOLANA
SERRA DE MARIOLA
BANYERES DE MARIOLA
COCENTAINA
FAGECA
FAMORCA
MILLENA
GORGA
LA SERRELLA
RIU VINALOPÓ
ALCOI
BENILLOBA
SERRA DE LA XORTA
SERRA DE BERNIA
ALCOLEJA
SERRA DE LA FONTANELLA
EL CARRASCAL
IBI
BENIFALLIM
PENÀGUILA
SERRA D'ALTANA
POLOP
ONIL
SERRA D'ONIL
SERRA DE PENÀGUILA
SELLA
EL PUIGCAMPANA
SERRA DE LA CARRASQUETA
CASTALLA
FINESTRAT
LA TORRE DE LES MAÇANES
RELLEU
EL CABEÇÓ
LA PENYA ROJA
XIXONA
TIBI
PETRER
SERRA DEL SIT
SERRA DEL MAIGMÓ
AGOST
RIU VERD
ELS PAISATGES D'
ENRIC VALOR

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA